

Nro. 38.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRALYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBÖL.

*Költ Bétsben Novembernek 8-dik napján 1796-ik
esztendőben.*

B é t s.

A⁹ nem régiben meg-halálozott *Dániai* özvegy Királynéért, az ide való Felséges Udvar, ismét újj gyászta vett-fel magára, a' mellyet a' *Szár-dinai* Király ö Felségéért fel-vettel együtt fog el-viselni.

A' Magyar Országai Felséges Királyi Cancellárián lévő Udvari Tanácsos, és *Bekés* Vármegyének Fő Ispánnya *Lovász Sigmund* Urnak, meg-bizonyított érdemeire való nézve, ö Felsége a' *Sz. István* Comendatori keresztét méltóztatott kegyelmesen meg-adni. Directorialis Udvari Tanácsos *Haan* Urat pedig, a' szokott *taxa* le-fizetésén kívül Bárová ki-nevezni.

Az utolsó Lengyel Ország *Insurrectióban* magát ismeretessé tett Lengyel Generál *Dombrowsky*, *Párisba* érkezvén, ottan abban foglalatoskodik, hogy a' Frantzia ármádiánál szolgálatba bé-mehessen.

Nagy Britannia.

Londonból Oct. 14-kén e' képpen irnak: A' Király *Windsorból* tegnap előtt érkezvén meg *Londonba*, azonnal egy ilyen kabinetbeli gyűlés tartottatott, a' mellyben minden Ministerek megjelentenek, és az ő jelen léteken *Lord Malmesbury*, mint a' Frantzia Respublikának végre hajtó Directoriumához küldendő, rendkívül való, és tellyes hatalmat nyert fő Követ, a' maga hivataljába esküvésének le-tétele mellett bé is iktattatott, és azzal ő Felségétől, a' Királytól butsút vett, a' ki is minden Ministerekkel együtt tegnap *Pittnél* ebédelt. — A' *Malmesburynak* adott *Instructionának* el-készítése végett sok izben tartottatának vala titkos tanátskozások, ötöt pedig *Párisba* 4 Királyi Status követjei fogják el-kisézni u. m. *Silvester*, *Wiffin*, *Dreszers*, és *Brooks*; Követ Secretariussává pedig *Ellis Esq. György* neveztetetti, a' ki mellett különös Secretariussává, *Lord Malmesbury*, *Rofz Urat* vette maga mellé. — A' tsak most említett *Lordal*, sokan kívánkoztanak vala *Párisba* tsak újság kívánásából is el-menni, a' kik közül szándékokban nem kevesen tsalattatának-meg. — A' *Malmesbury* követtségire igen fényes, és a' Nemzet méltóságához mérséklett készülétek tétettetenek, mellyekről az *Oppositionalis* levelek mindenféle meg-jegyzéseket téznek, és azt állitják, hogy mivel a' Frantziák, még mind igen nagy *simplicitasban* vagynak, tehát a' *Párisba* menendő követnek is, minden pompán kívül kellettnek oda menni, azonban pedig el-felejtkeznek azon fényes pompáról, a' mellyet a' Directorium némelly alkalmatossággal szokott tenni. — *Lord Malmesbury* úgy határozta vala meg magában, hogy a' *Páris* felé való útjára, Oct. 14-kén estve, vagy 15-kén reggel induljan-el; az Octob.

18-kán irt *Londoni* levelek pedig azt erössittik, hogy azon hónap 15 kén indúlt volna el *Londonból Páris* felé, és hogy a' 4 Status Kurirjain kívül, *Lord G. L. Gover*, *Rofz*, és *Ellis György* Urak kísérték volna el. — Az Oct. 17-kén *Doverből Londonba* küldett levelek pedig, azt vitték hírül *Londonba*, hogy még akkor *Lord Malmesbury* onnan el nem ment, és hogy a' *Calais* felé fúvó szelek igen ellenkezők, *Boulogné* felé fúvók pedig kedvezők lettenek volna. — A' most említett *Lordal* együtt, a' mint azt a' *Londoni* udvari újság levelek hirlelik, egy rakás lovak is a' végett küldettettek-el, hogy mihelyt a' békességbeli alkúhoz hozzá fog *Lord Malmesbury*, azonnal *Béts*, *Madrid*, 's több más helyek felé Kurirokat indittson útra. — A' *Malmesbury* meg-érkezésire való nézve pedig, *Párisban* olyan rendelések tettettek, hogy az ő oda való meg-érkezését, a' Directoriumnak, a' külső dolgokra ügyelő Minister, Polgár *Charles Lecroix* jelentse-meg, a' melly ötet a' Status nevibe el-fogadja, és az ő beszédét meg halgatván, arra a' maga Praesesse áltai tétessen feleletet. — A' *Lord Malmesbury* tapasztalásaiból, és az ő dolgokba való bé-látásából, az Angliai nép azzal hizelkedik magának, hogy az ő békesség iránt el-kezdődő alkudzásainak, jó ki-menetele lészzen; de ha az ember az ő általa igazittatandó tárgynak szövényes vóltát meg fontólja, annak tökéletesen való véghezmenetelihez nem olyan könnyen formálhat az ember reménységet, és hogy azon kedves végett, leg elébb is fegyverfzűnésnek kelletik meg-előzni, így gondolkozhatik az ember.

Ezen *Malmesbury*, azon *Harris* nevezetű Úrnak a' fija, a' ki-régen leg elébb az Admirálitás, azután pedig, a' kintstárház *Lordjai* közül való vólt. — A' mi az ő ldejit illeti, 50 éíztendős, és 1768-ban, a' Spanyoloknál vólt Angliai fő követ mellett Secretarius, annakutánna *Brüsszeli* Minister, 1772-ben pedig *Berlinben* rendkívül való követ vólt. — Ezen tulajdonsággal ment vala ő az

tánn *Pétersburgba*; 1784-ben pedig mint fő követ *Hágába*. 1788-ban a' Prussussal való alliantz tractat vitte tökéletességre *Looban*, és addig az ideig hivattatott *Harrisnak*, annakutánna pedig a' *N. Britanniai Pairok*, vagy a' felső Parlamentum ház első tagjává neveztetvén azzal együtt *Lord Malmesbury* nevet nyert magának. Végtére pedig *Braunschweigba* a' végett küldettetett vala el, hogy a' *Wallisi Hertzeg*, és az ő mostani hitvesse között való el-jegyzésbeli szövetséget tökéletességre vigye, és az ő hitvessét Angliába el-kísérje. — Minthogy *Lord Malmesburyval*, 4 Status Kurirjai mentenek-el, innen azért azt lehet reményleni, hogy a' tudósításokat kevés idő alatt lehet tölle venni.

A' *Londoni Tanáts* azt végzette-el, hogy a' Királynak a' *Párisba* küldett követtségbeli szándékát köszönje-meg, ő Felségét pedig egyfzersmind az iránt is tégye bizonyossá, hogyha azon követtségnek semmi hafzna nem találna lenni, tehát ő Felsége a' békességnek erővel is való megszerzése végett, *London* várossához úgy bizhatik, hogy az, nemtsak az hogy segittségül lélzen ő Felségének, hanem a' mellett a' végre leg nagyobb erejit is réá fogja fordítani. — Minekutánna meg-vitetett vólna *Londonba* annak a' hire, hogy a' *Génuai Tanáts*, az Angliai hajók előtt a' maga ki-kötő helyeit, nemtsak az hogy bézárottatta, hanem a' felett egyéb ellenséges tselekedetekkel is élt vólna Anglia ellen, a' Király is azonnal, az Angliai ki-kötő helyekben talaltott minden *Génuai* hajókat sequestraltatta.

Neufodndlandból újjolag kedvetlen hirek érkeztenek, nem szünvén-meg a' Frantziák ottan kovájgó flottájok a' pufztittástól, a' melly minekutánna egy rakás hajókat el-vett, sok matrozakot pedig el-fogott vólna, azokat *St. Domingo* felé küldette-el. — Ezen kívül a' *Quebeckből* útra indúlt flottához tartozó 7 hajókat is el-fogta, és hogy a' Frantziákat ezen prédálásokban meg lehessen akadályoztatni, ahoz vékony reménység-

gel lehet lenni, minthogy Admirál *Curtis* is, a' kit oda rendeltének vala, a' *Jamaika* flottával Oct. 15-kén ismét vissza jött, és a' *Torbai* ki-kötő helybe szállott-bé. — A' Parlamentumban eddig elé, elé-fordúlt dolgok közül az a' nevezetesebb, hogy az Angliai szárazon való hadi erőt 60,000-re szándékoznak szaporítani, és hogyha a' szükség úgy kívánná, minden Polgárnak katonává kellek lenni, a' kik vasárnaponként, az Isteni szolgálat végbe vitele után a' fegyverben gyakoroltassanak.

Falmouthba Corunnából egy posta hajó azzal a' hirrel érkezett-meg, hogy az Angliai hajókra tett sequestrum, még ugyan fel nem szabadított volna Spanyól Országban, mindazonáltal, az oda való Igazgatószék minden Britanniai portékákat, mellyek a' kereskedőkhez tartoznak, inventaltatott, és a' különös levelek azzal biztatnak, hogy minden egyetlenségek rövid idő alatt jóvá fognak tsináltatni. — *Madridban*, és egyebütt is mindenütt, a' *Lord Malmesbury Párisi* követtségétől sokat tartanak függeni.

Frantzia Ország.

A' halálos vétkeket vizsgáló törvényszék, 9 személjeket ítelt újjolag halálra, a' kik között, a' vólt Convent Deputatussai, *Javoques*, *Huguet*, és *Casset* is köztök vagynak, és a' kik Oct. 10-kén mind agyon lövettetnek. — A' többiek közül egyik, *Gagnant*, a' *Drouet* vólt Secretariussa, mikor a' vezető hely felé vitettetett volna, a' szekerről le-úgardván, el-akart illantani, de egy dragonyos a' maga kardjával föbe tsapván, kemény vágást kapott, és úgy is meg-lövettetett. *Huguet*, és *Gagnant* is, a' Directoriumhoz az iránt irtanak vala, hogyha az ő életeknek kedvezni fogna a' Directorium, ök az öszve esküvésnek főtitkait, mellyeknek már áldazattyokká kellek lenniük, ha a' Directoriumnak tettzeni fogna, kifognák nyilatkoztatni, de az ő írásaik számban se vétettetnek. — *Bonbou*, egy az újj rebellisek

közül, a' katonai Commissió által halálra ítéltetvén, hogy azt el-kerülhesse, a' háznak harmadik emeletiből le-úgrott, és a' miatt meg is hólt. — A' Jákobinusok, az *Aixban* lévő ártillériát a' kezekhez akarván venni, fel-tett tzeljok ki-tudodott, és közüllök sokan el-tsipettettek.

A' Frantziák Generálja *Moreau* felöll némelly privat levelek azt írják, hogy az *Also-Bretagne* tartományában *Morlaixban* születtetett, és mintegy olyan idejű vólna, mint *Pichegrü*, és a' mint ez, úgy amaz is az időt nem hijába töltette vólna el. — Gen. *Moreau* leg elébb Procurator vólt, a' ki hizelkedő, és magát sokkal inkább kedveltető viseletű, mint *Pichegrü*. — A' *Pichegrü* ábrázatja, hozzá való bizodalmat szerez az emberben, és a' tekintete, az ő characterinek egyenes-ségét mutatja, 's a' mint írják, *Moreauban* is ezen tulajdonságok találatnak fel. — *Moreau*, növé-sére nézve kisded, de a' mellett még is igen rendes ember — a' ki minekelötte Generállá lett vólna, *Isle* és *Vilaine* Departementumokban bataillon Commadánsa vólt, a' melly bataillon 1793-dikban a' *Robertspierre* Constitutiója ellen vólt, és a' benne lévő katonák igen nagy bajjal vitet-hettenek arra, hogy azon Constitutió mellé áljanak. — *Moreau* maga is, a' ki a' Polgári törvényeket úgy tudja, mint szintén a' katonai törvényeket, éppen nem vólt barátja azon Constitu-tiónak, és a' revoluzios igazgatás modjának, és az ellen gyakor izben beszélvén, annak el-rom-lását előre meg-jövendölte-vala. De a' *Svéviából* való maga visszä húzása, a' bal oldaláról is meg-ismértette ötet a' világ előtt. — *Drouet* felöll némelly újság levelekben az iratik, hogy a' *Gré-nellébe* lévő tábor fel-támadásában is jelen lett vólna, meg-szorúlván pedig a' kaptzája, nagy ügygyel bajjal tudatt egy szekér szalma közü bédugva eblábálni. — A' tempeli fogságból is némelly fogjok útat vesztettének magoknak, nevezetesen pedig, a' Királyokkal tartó újság író *Bar-ruel Beauvert* is szerentsésen elébb állott onnan.

Batáviai Respublika.

A' mint a' *Hágai* Oct. 18-kán irt levelek hirtetik, az oda való Constitutió, a' mellynek elkészítésére olyan régen várakoznak, rövid idő alatt el fog már készülni, a' mellynek elkészítésével annyival is inkább sietnek, hogy a' *Francia* Igazgatószék is azt akarja, hogy az, minek-előtte a' békességbéli szövethatározások meghatározatnának, az előtt tökéletességre mehessen. — A' Nemzeti Gyűlés Praesesse Polgár *Block*, a' *Conventel* Octob. 17-kén azt a' tudósítást közlette, hogy az Admirál *Lucas* alatt való Eskadre, a' melly 3 linéa hajókból és 5 fregattákból áll, a' napkeleti *Indiába* menő útjába, *Rio de la Plata* körül igen jó állapotban láttattatott lenni. — Innen már a' *Batávusok* azon reménységgel táplálják magokat, hogy a' tsak most említett Admirál, rövid idő alatt el fog érkezni az ő napkeleti *Indiába* lévő birtokaikba, és hogy az ő Eskadréja, a' *Batávusoknak*, több napkeleti *Indiában* lévő, most pedig az *Anglusok* kezek alatt fekvő *Coloniáknak* vissza vételekben is probát fog tenni. *Gen. Daendels* azért ment újra *Hágába*, hogy a' *Nimvegennél* feküdt tábornak, helyiből való kimozdításáról, és a' maga divisiojának is, onnan más helyre való által tételéről, az igazgatószék előtt számot adjon. Némellyek pedig úgy gondolkoznak, hogy *Daendels* *Hágába* való menetelnek nemtsak e' lett volna az oka, hanem az is, hogy ő azon egyesített *Commissióban* is megjelenhessék, a' melly a' *Batáviai* tábor mozgásait fogja meghatározni. — A' *Hollandiai* leg utolsó revolutió után, minden ottan lévő katonáknak megengedettett vala, hogy a' kinek tettzeni fog, minden az iránt való engedelem kérésen kívül, szabadon mag-házosodhassék, mellyből sokféle akadályok adván elé magokat, már most úgy határozta meg a' Nemzeti Gyűlés, hogy a' házosság ne minden katonának, hanem tsak a' nyolczadiknak engedtessek-meg.

Brabantziából az a' hír vitettetett *Hágába*,

hogy minekutánna a' *Brabantziaiak*, a' Császári fegyvereknek a' *Rénus* felső részén való szerentsés előmeneteleket meg-értették volna, az otától fogva, a' nyughatatlanság közöttök mind inkább inkább nevedik.

A' *Batávusok* finantziája is napról napra mind inkább inkább kissebbedik, a' melly a' Nemzeti Gyűlésnek is nem kis gondolkodásra való materiát szolgálhat.

Austriai Belgium.

A' *Brüsszeli* Oct. 13-kán költ levelekből azt olvassuk, hogy az előtt egynéhány napokkal, a' Frantzia Commissariusok, minden Abbatiakat, klastromokat meg-járván, a' benne lakó személyeknek, a' Nemzet jofzágaira való assignatákat osztogattanak-ki, a' mellyeket ők *Bonnak* neveznek. De ezen assignatáknak is igen tsekély betsek vólt, és a' klastromokban vólt papságok és Apátzák, azért nem akarták el-venni, mivel attól tartottanak, hogy ezen assignatáknak is olyan sorsok talál lenni, mint a' többieknek, és a' mandatáknak, illyen moddal pedig, a' klastromokban lakozott mind a' két nemen lévők közül, mintegy 50 — 60 ezeren, a' magok lak helyeikből, nem egyébbel, hanem egy darab pappirosal tafzittatnának-ki, a' kiknek különben is nagyobb részint semmi más egyéb élet modjaik nem lévén, minden bizodalmaikat egyedül tsak a' *Belgiumi* nép könyörületességében helyheztehethnék. A' nép között is nem kiseded lármát okozott azon patensnek ki-adása, melly szerént valaki valamely közönségesen folytató mesterséget akar üzni, annak egy óliyan patenst drága pénzen kellett meg-vásárolni. — Hogy pedig ez a' népnek tellyességgel nem tettzik, onnan is meg-tettzik, minthogy 25 ezer emberek közül, a' kiknek óliyan patenst kellett volna ki-váltani, 40-nél többen nem váltottanak, a' többi pedig azt végzették-el, hogy kézzebek léfznek inkább magokat a' végső veszedelemnek ki-tenni, hogy sem a' *szabadság* és

egyenlőség tsalárd neve alatt, magokat mindenekből ki-mejeztetni meg-engedjék.

Brüsszelből Octob. 18-ik napján. A' melly kevés truppok küldettek is a' *Máási* és *Sámbrei* ármádiának öregbitésere, azok is öszve olvadnak a' felettébb való desertió által. — Nem tudnak a' Frantziák elegendé tsudálkozni *Károly* kir. fő hertzegnek a' sebbe meg holt *Marceau* Generálisokhoz mutatott kegyelmességén, és az *Austriai* fogságba esett Frantzia foglyokkal való jó bánáson. Azon is nem kevésbe tsudálkoznak, hogy azon Német tartományoknak lakossai, a' mellyeket ők felettébb nyomorgattak és pusztítottak, rendkívül való könyörületességgel viseltetnek sebbe és fogságba esett hazafiaikhoz.

A' miólta a' papi jószágok, a' Fr. Respublika számára el foglaltattak, nyughatatlan békételenség uralkodik a' *Belgiomi* nép közt, mellynek első szikrájában való meg fojtására külömbkülömbféle szoros rendelkezéseket tettek a' municipalitások, éjjel nappal katona vigyázatok járkálnak az útzákon; e' mellett olly nagy hadi készületek tétetnek, hogy nem várashoz, hanem táborhoz hasonlónak lenni láttatik lakásunk; az éjjeli vigyázatok meg kettőztetnek, a' fő kórmányozó háza előtt ágyúk állanak s. a' t.

Olasz Ország.

A' *Májlandi* Oct. 15-kén irt levelek szerént, a' *Mántuai* várban lévő őrizet, az ellenség által a' ki-ütésre ösztönöztetvén, ollyan szerentsés ki-ütést tett, hogy az ellenség katonái közül 200 fogott-el. — A' *Római* levelek azt hirlelik, hogy a' *Nápolyi* Király, és a' Pápa Ő Szentsége között, ezen magok erejek egygyesítése iránt való szövetség kötöttetett vólna u. m. — Mindenik fél 30,000 embert állittson-ki, a' *Nápolyi* seregek pedig, a' Pápa Ő Szentsége földin a' végre nyomúljanak elé, hogy a' Frantziákat oda bé ne botsássák, a' hol pedig benn vólnának, onnan ki-kergetvén,

az ellenségtől vissza nyerendő helységeket, a' Pápa Ő Szentségének adják vissza, ezen katonák pedig közönséges költségen tartottassanak. — Egyik fél is, a' másik nélkül a' Frantziákkal békességet ne kössen. — Ezen fennebb meg-nevezett levélből olvassuk azt is, hogy a' Róma részéről immár az ellenségeskedések el-kezdettettek volna, a' midőn a' Frantziáknak egy rabló hajójak, *Civitavechia* mellett, a' *St. Severa* tornyához közelíteni akarván, a' toronyba lévő őriző által azon hajójok el-süjjeztetett.

Az *Innsbruckiak*, a' *Botzeniek* példájokat akarván követni, nagyobb bátorságnak okáért 112 emberekből álló városi katona sereget akarnak fel-állítani, a' kik közé katonáknak, tsak az oda való Polgárok és lakosok vétettetnek-bé, a' már bé-állott katonák pedig, egész éjtszaka a' városon szerte széjjel járván, keményen vigyáznak. — A' Generál *Davidovich* vezérlése alatt lévő vitézeink, a' kik mellé Gen. *Quosdanovich* is magát hozzájok tsatolta vala, Oct. 25-kén *Trientnél* a' Frantziákra tsaptanak, és a' mint igaznak lenni hirtelik, a' mijéinkek, *Trientbe* már benn is vagynak.

Német Ország.

Az Oct. 28-dikán költ *Hanau* levelek tartások szerént, a' *Rénus* alsó mellyekin még mindenek tsak abban az állapotban vagynak, a' mint nem régiben vóltanak, és mind a' két fél tsendességben nyugofzik. — A' Frantziák a' magok munitziójokat ágyúikat, *Mühlheimnél* kezdték keresztül vinni a' *Rénuson*, a' kik hogy azzal mit akarjanak, azt tudni nem lehet, de annyit még is gyanítani lehet, hogy a' tájjékán semmi ütközetet próbálni nem fognak, mivel *Beurnonville* majd *Koloniába*, majd pedig *Mühlheimbe* tartozkodik, és a' kinek fő kvártélja, a' *Mosella* vize partján, *Münstermayenfeldbe* fog által-tetettetni, a' mellyből azt lehetne inkább gondolni, hogy *Hundsrücken* tájjékán akarna próbát tenni. — *Bonn*

tájékán, a' mi forposztyaink, és a' Frantziáké, Oct. 18-kán keményen öszve tsaptanak vala egyik a' másikkal. — *Károly* Hertzeg napról napra mind több több truppokat húz maga mellé, és *Moreau*-nak a' *Rénuson* egyebütt sohólt keresztül nem lehet menni, hanem tsak *Hünningennél*, és ott is tsak kiseded ösztáljokban, tsak hogy az *Austriai* vitézek ott is meg ne akadályoztassák még ötet a' maga visszahúzásában.

A' *Koloniai* Oct. 26-kán költ levelek azt hirtelnek, hogy Gen. *Beurnonville* a' *Lánus* felé való elé-nyomulásabeli szándékát még le nem tette volna, és hogy ezen Generál, a' maga Cancellariájában is éjjel nappal dolgozik. — A' mióta az *Austriaiak* *Koblentznél* a' *Rénusoa* keresztül mentenek, azolta a' tájjékán se történt semmi nevezetes dolog, az előtt való napokban pedig, a' Frantzia truppok *Koblentz* mellett, *Hundsrücken* felé takarodtanak-el, a' mellyből némelleyek úgy gondolkoznak, hogy minekutánna a' Frantziák *Hundsrückenen* jól öszve gyülekezhetnek, annakutánna a' *Rénus* mellyékin fel-menvén, *Landau* és *Straßburg* tájjékán fognának szerentsét próbálni.

A' *Stuttgardi* Oct. 27-kén irt levelekből azt olvassuk, hogy a' Frantziáknak Gen. *Moreau* vezérlése alatt való fő táborok, *Hünningen* és *Breissach* között, a' *Rénuson* már egeszen keresztül takarodott volna. — A' Császári tábornak legnagyobb része, most a' *Rénus* felső mellyékin van; a' *Lánus* és *Sieg* vizei között pedig, legfeljebb 20,000 *Austriai* vitézek fekszenek. — A' *Náhé* vize mellyékin nagy nyughatatlanságok mennek véghez. — Oct. 26-kán a' Frantziák *Sponheimnál* kemény ágyúzások között keresztül jöven a' vizén, a' mi trupjainkra ütöttek, a' kiket a' mi vitézeink, a' réájok borúlt estvéig tartó egymásra való, tüzelés után, nagy károkkal visszahúzóvertenek, és a' kik nevezetesebb kárt, a' magok lovasságaikban szenvedtenek. — Oct. 27-kén is igen kemény erővel ütöttek-ki a' Frantziák *Kreutznachból*, és *Gensingenig* nyomúltanak elé.

A' kemény ágyúzás egész nap tartott; mitsoda ki-menetele lett végre a' dolognak, azt még nem tudjuk; *Gensingen* felől pedig azt írják, hogy az igen sokat szenvedett volna.

Karlsruhéból Oct. 23-kán. A' Gen. Lieutenánt Gr. *Sztáray* vezérlése alatt *Manheimből* tegnap érkeztenek-meg a' mi helységünkbe az Ausztriai truppok, a' hozzájuk tartozandó munitziókkal és ártillériával egyetemben, a' mellyek mind öszveséggel 10,000 emberekből állanak. Ezen truppok között vagyon a' *Mack* kurassier regimentje, 6 bataillon magyar gyalogság, az *Olivier Walliséből* 1 bataillon, a' Császári gyalogok közül is 1 bataillon, a' melly hadi sereg ma, innen, és a' körül lévő helységekből, újjolag felszedvén a' sátor fát, *Rastat*, *Stollhofen* és *Bühl* felé vette a' maga útját.

Maintzból Oct. 24-kén költ tudósítások szerint 200 katonákból álló *Koloniai* osztály, a' Kapitány *Müller* vezérlése alatt, a' *Rénuson* keresztül, *Boppárt* felé küldettétvén-ki, ezen vitézek az ottan feles számmal találtatott Frantziákat, a' tájjékáról Oct. 22-kén nemtsak az hogy elkergették, hanem ezen kívül, közüllök egy Oberstlieutenántot, 4 fő, és 7 al-tiszteket, 1 Commissariussokat, és az al tisztekekkel együtt 225 embereiket el-fogták, egy újjodan újj zászlojakat, és 250 emberre való hajójokat, ezek mellett a' kaszájokat is, a' mellybe mintegy 500 forintot találtnak, 42 tisztekeknek való lovakat, egy négy fontos ágyút, és egy munitzios szekeret vettenekek-el prédába. — Ezekén kívül az a' préda se vólt kicsiny, a' mellyet a' köz katonák, pénzben, és órákban nyertenekek magoknak, az ellenségre pedig úgy réá ijesztettenekek vala, hogy ijedségekben a' Frantziák nemtsak az hogy szaladásra vették a' dolgot, hanem sok helyyeken el is buttanak. Ezen alkalmatossággal a' fennebb is meg-nevezett 200 főből álló *Koloniai* osztály katonaságból tsak egy esett-el, és négyen sebessittettenekek-meg.

Elegyes Tudósittások.

Egy *Brüsszeli* Octob. 18-dikán irt levélből azt olvassuk, hogy a' Frantzia Commissariusoknak, a' *Brüsszeli* Klastromokban találtatott minden szeméjék egyenesen ki-jelentették magokat, hogy ők, a' magok eddig vólt lak helyeket, olyan Capitalisokról szóló Assignátákkal, a' mellyekkel magoknak, az ő élelmekre tartozó szükséges dolgokat meg nem szerezhetik, tellyes-séggel el nem tserélik. De nevezetesen keményen viselték magokat azon alkalmatossággal az Apátzák, azt mondván, hogyha őket, az ő Klastromjokból erővel ki-akarják hajtani, ők a' magok oltalmazásokra nézve, mind az Eget, mind a' Nemzetet, az ő üldözőik ellen fel fogják indítani, és hogy ezen álhatatos fel-tételek mellől, még a' Guillotine se tartoztathatja-el őket. Az Apátzáknek ezen tsudára méltó magok meg-határozása pedig, az egész Papi Rendet, hasanló maga meg-határozásra indította-fel. Erre való nézve, a' Finantz Mester egy nagy summa pénzt a' végre szánt-el, hogy azzal a' Klastromokban lévő szeméjéket fizessék-ki.

A' *Párisi* Directorium, *Fructidornak* 10-kén azt végzette-el, hogy a' *Belgiumi* jelen nem lévő Polgároknak is a' légyen a' sorsok, és úgy bánjanak velek is, mint szintén a' Frantzia Országból ki-költözött Frantziákkal. — A' *Sámbre* és a' *Más* vizei mellett lévő Fr. táboroknak, még mind ebül van a' dolgok; a' katonai fenyttek rosz lévén közöttök, hasonló ahoz annak a' természet szerént való következése is, a' honnan, azon tábornál az engedetlenség leg nagyobb mértékiben vagyon, a' melly a' katonáknak mindenféle gonofzságokra útat nyit. — Innen vagyon már az, hogy azon helységeknek lakossai, a' hol ezen trüppok le vagynak telepedve, a' rajtok véghez vitt sok gonofzságért, nem egyebet, hanem a' bosszú allást sohajtozzák; bátron lehet azért rollak azt mondani, hogy ők a' Frantzia trüppoknak alattamban való ellenségei, a' kik a' Császári

truppokhoz, készek vólnának mindenféle segedelemmel lenni, tsak hogy azok hozzájuk elé-nyomúlhatnának. Hogy pedig a' katonai fenyttek a' fennebb meg-nevezett táboroknál igen rosz, onnan is meg-tettzik, hogy nem régiben 20 lovasok fel-fegyverkezve lovaikra fel-ülvén, azt kiáltották, hogy ők többet nem szolgálnak, mellyel a' városan kereztül haza felé el-indulván, senki se merte őket el-menetelekben meg-akadályoztatni. — A' *Rénus* mellett táborozottaknak is ebül vólt a' dolgok, az életre tartozó dolgaikban kegyetlen szükséget kelletvén szenvedniek.

Török Ország.

A' *Konstántzinápolyi* Sept. 10-kén költ levelek azt hirlelik, hogy a' *Kapudán Basa* (a) a' maga flottájával újjolag meg-érkezett vólna *Konstántzinápolyba*, a' ki alig érkezett vala meg a' *Dardanellákhoz* (b), és már a' *Nagy Urtól* engedelve ér-

(a) A' kik a' *Kapudán Basáról* bővebben olvasni kívánnak, azok az *Osmanografiám II-dik részére* utasittatnak.

(b) *Dardanelláknak* neveztetnek azok a' két *Törökök várai*, a' mellyek a' *Gallipoli tenger szorossán*, vagy a' *Hellespontuson*, a' *Mar di Marmora* és az *Archipelagus között* vagynak épittetve. Egyik közüllök *Asiában*, *Avido*, *Abydos*, vagy *Natolia*; a' másik pedig *Európában*, *Sestos* vagy *Rumelia várának* neveztetik. Es ezen két várat, a' régi *Dardanelláknak* nevezik. — A' *IV-dik Mohammed Szultán*, *1658-ban* pedig, a' *tenger szorossának* éppen a' végire, még két rendbéli várat épittetett, és ezek újj vároknak *Dardanelláknak* neveztetnek. — Ezen várok teméntelen sok ágyúkkal vagynak meg-rakattatva, a' mellyekkel, a' tengerre rettentő nagy erővel, mindazonáltal, a' réájok való ütés alkalmatosságával, egy szer-nél többszer velek tüzelni nem lehet. — A'

kezett vala arra, hogy a' maga flottájával a' Canalisba bé-mehessen, a' melly hozzája mutatott kegyelem igen rendkívül való, mivel rend szerént néki a' maga flottájával a' *Dardanelláknál* maradni, egy Kurirt pedig előre a' végett kellett volna el-küldeni, hogy a' Canalison *Konstántzinápolyba* mehessen. De még ennél is nagyobb kegyelmességit közlette ezen *Nagy Admirállal* a' *Szultán*, mivel midön a' *Kapudán Basa* a' Canalisán *Konstántzinápoly* felé evezne a' maga flottájával, a' *Szultán* az alatt a' szin alatt, mintha a' vizen levegő eget akart volna változtatni, a' *Kapudán Basának* eleibe ment, a' melly a' *Kapudán Basa* ellenségeinek, a' kik őtet meg-akarták buktatni, nem kis szeget ütett a' fejekbe. — A' *Kapudán Basa* flottája, a' maga vissza jövetelével, a' *Málthaiaktól* vett két prédáló hajót vitt magával győzedelmi pompával, de ezen nyereség, sokkal kisebb azon károknál, a' mellyeket a' *Porta* emberei, és maga a' *Kapudán Basa*, 6. hónapok alatt az *Archipelagusban* szenvedtenek.

A' fellyebb irt levelek hirtelik azt is, hogy a' Status dolgainak el-igazítások végett, *Konstántzinápolyban* gyakran tanátskozások tartottatnak; de azokban a' had folytatásáról még tsak nem is emlékeznek; és a' Divánnak elsőbb tagjai óllyan vélekedessel vagynak, hogy a' *Portának* a' maga

fekete tengerből az Archipelagusba menő viz, óllyan nagy erővel foly, hogy nem hogy a' vele ellenkező, de még a' kedvező gyenge szelek idején is, a' tenger szorossaiba való be-menetelt lehetetlenné tészik. — Ezeken kívül még két egymás ellenébe fekvő várak is neveztetnek Dardanelláknak, a' mellyek azon tenger szorossán vagynak épittetve, a' mellyen Golfo di Lipantoba hajókoznak. Ezek közül egyik Görög Országban van, és Rumelia, a' másik pedig Morea várának neveztetik, a' hol nagyon is épittetve; és ezek, a' külömbsegnek okáért, kisdéd Dardanelláknak neveztetnek.

szomszédjaival egyességben lenni, a' maga belső és külső tsendességét pedig mentől nagyobb tökéletességre kellenék vinni. Altal-látta már azt a' Diván, hogy a' 3. elzúttendők alatt vett tudósításai, mind tsalárdságok lettenek légyen, és azért már tsak abban foglalatoskodik, hogy azokat a' személjeket, a' kik, vagy az ő elméjékbeli gyengeségekből, vagy pedig gonoszságból hibáztanak, meg-büntettesse; annakokáért az ez előtt vólt *Reis-Effendi*, nemtsak az hogy a' maga hivatalából ki-tétetett, hanem a' mellett számkivetésbe *Rodus* szigetibe, az első *Dragoman Muresi* pedig *Cyprus* szigetibe küldettettek. — A' *Muresi* testvére, *Oláh* Országának nem régiben vólt Hospodárja felöll is úgy vélekednek, hogy ő is oda fog számkivetésbe küldettetni. — Ezen számkivetésbe küldetett személjeknek barátjai, magok iránt már nagyon kezdettenek vigyázással lenni, minthogy a' *Nagy Vezérnek* egy *Favoritaja*, azt kezdette hirteltetni, hogy nem sokára több személjek is fognak számkivetésbe való küldéssel meg-büntettetni.

A' Fr. Respublika *Konstántzinápolyi* követiről, Polgár *Verninacról* az a' hir, hogy egy ottan lévő idegen Minister, a' ki a' le-tétetett *Reis-Effendinek* nagy lelki barátja vala, vele tanácskozásba ereszkedni akarván, ő ennek szándékatellyesítésében engedelmeskedni nem akart.

A' tsak most említett Polgár *Verninac* helyibe, *Konstántzinápolyban* egy új Frantzia fő követ (*Ambassadeur*) ennekelötte vólt hadi Minister *Aubert Dubayetnek* meg-érkezésére régtől fogva hogy mind várakoznak, a' kinek kísérei közül némellyek, és holmi portékái *Diánna* nevezetű Frantzia fregattára lévén fel-rakattatva, az midön a' *Konstántzinápoly* felé menő útjában lett volna, az *Archipelagusban* véletlenül 3 Anglus fregattákra találván bukkanni, ezek miatt, nagy veszedelembe esett vala ugyan, de tsak ugyan, a' mint hirtelik, a' béli veszedelméből ki-szabadulván, *Toulon* felé evezett vissza.